

Mál nr. 40/2021

M1 og M2 og
V vegna ábyrgðartryggingar bifreiðarinnar AÁgreiningur um umfang bótaskylds tjóns er A var ekið á verslunarglugga M.

Gögn.

Málskot, dags. 28.01.2021, ásamt fylgiskjöllum.

Bréf V, dags. 24.02.2021 ásamt fylgiskjali.

Viðbótarathugasemdir M, dags. 05.03.2021.

Málsatvik.

Hinn 20. febrúar 2020 var A ekið á framhlið verslunarhúsnæðis í eigu M1 með þeim afleiðingum að rúðugler brotnaði. Ekki er deilt um atvikið sem slíkt né að það sé í sjálfu sér bótaskyldt úr ábyrgðartryggingu A. Í málskoti kemur hins vegar fram að viðgerð hafi dregist mjög og ekki farið fram fyrr en 2. júní 2020. Í millitíðinni hafi viðarspjald verið í glugganum og hann ekki hentað til auglýsinga og útstillinga og því hafi húsnæðið ekki hentað til fyrirhugaðra nota. M1 hafi orðið fyrir tjóni sem leigusali vegna tapaðra leigutekna og M2, rekstraraðili verslunar í umræddu húsnæði sem það leigði af M1, hafi orðið fyrir tjóni vegna tapaðra viðskipta þar sem ásýnd verslunarinnar hafi gefið til kynna að hún væri lokuð. Með hliðsjón af framangreindu gerði M1, hinn 14. maí 2020, kröfu um bætur vegna leigugreiðsla sem því hefðu ella borið, en V hafnaði þeirri kröfu með bréfi dags. 19. maí 2020. Með bréfi dags 23. júní 2020, ítrekuðu M1 og M2 kröfur sínar og lögðu fram frekari gögn vegna sölu í versluninni og ljósmyndir af umræddum glugga. V hafnaði kröfunum með bréfi dags. 20. júlí 2020, á grundvelli þess að fjárhagslegt tjón væri ósannað, auk þess sem skilyrði skaðabótaréttar um sennilega afleiðingu væri ekki uppfyllt. M1 og M2 fella sig ekki við þá afstöðu og krefjast þess að úrskurðað verði um bótaskyldu V. M1 byggir kröfu sína á því að þar sem V og tjónvaldur hafi vanrækt að bæta úr skemmdum á glugganum hafi M1 sem leigusali ekki getað afhent húsnæðið í umsömdu ástandi þannig að það hentaði til verslunarnota og því hafi M1 ekki getað kafið M2 um leigugreiðslur. Tjón M2 verði svo rakið til vanhalds V og tjónvalds á því að lagfæra gluggann sem hafi leitt til verulega minni vörusölu en ella enda hafi ytri umbúnaður verslunarinnar verið fráhrindandi og fólk talið að hún væri lokuð. Bótaskylda tjónvalds sé hlutlæg og eigandi bifreiðarinnar fébótaskyldur og tjónið hafi samkvæmt framansögðu ekki eingöngu tekið til gluggans sem slíks. Þá sé augljóst að tjón M1 og M2 veri rakið til ákeyrslunnar á gluggann. Hvað varði skilyrðið um sennilega afleiðingu þá hljóti það, þegar um hlutlæga bótaábyrgð er að ræða, að standa tjónvaldi nær en tjónþola að bera tjónið. Þá hafi V krafist þess að sjá alfarið um viðgerðina og sé stjórnunarábyrgð þess alger, en ekkert liggi fyrir um að leitað hafi verið leiða til að flýta viðgerðinni. Jafnvel þó einhver töf á viðgerð kunni að hafa verið eðlileg verði að ætla að þau tímamörk sem hér um ræði hafi verið langt út fyrir það sem tjónþola verði ætlað að þola bótalaust. M1 og M2 hafi bæði sýnt fram á tjón sitt og lagt fram gögn um það og sé aðeins farið fram á viðurkenningu á því að tjónið skuli bætt úr ábyrgðartryggingu A, enda fjalli nefndin að öllu jöfnu ekki um bótafjárhæðir.

Í bréfi sínu til nefndarinnar krefst V í fyrsta lagi frávísunar, þar sem ágreiningur aðila snúi að því hvort meint tjón teljist sannað og hvort orsakatengsl séu milli þess og tjónsatviks. Geti nefndin því ekki komist að niðurstöðu um rétt M1 og M2 til bóta nema taka á sama tíma afstöðu til bótafjárhæða, enda sé ekki ágreiningur um að tjónþolar eigi rétt á að fá allt fjárhagslegt tjón sitt bætt. Þar sem V hafi ekki veitt samþykki sitt fyrir því að nefndin fjalli um bótafjárhæðir í málinu beri þar af leiðandi að vísa því frá. Verði ekki fallist á það vísar V til þess að um bótaábyrgðina fari eftir almennum reglum skaðabótaréttar og beri því tjónþola að sýna fram á fjárhagslegt tjón og orsakatengsl milli þess og bótaskyldrar háttsemi. Það hafi ekki verið gert. Hvað varði kröfu M1 þá hafi ekki verið sýnt fram á að ástand húsnæðisins hafi verið slíkt að það hentaði ekki rekstri M2 og að M2 ætti því rétt á niðurfellingu leigugreiðsla í heild eða að hluta, enda hafi verslun M2 verið í rekstri allan tímann sem um ræði. Hvað varði kröfu M2 þá hafi ekki verið sýnt fram á minnkaða sölu, enda sé um að ræða starfsemi sem sé eðli sinnar vegna háð sveiflum. Þá sé um nýja verslun að ræða og ekki liggi fyrir sölutölur vegna sömu mánaða á fyrri árum. Enn fremur hafi á sama tíma verið um að ræða almennan samdrátt vegna Covid-19 faraldursins sem hafi haft mikil áhrif á verslun. Á umræddu tímabili hafi því ríkt afar sérstæðar aðstæður. Ef sýnt væri fram á minni umsvif væri ólíklegt að þau væri að rekja til áakstursins, og viðarplötunnar í glugganum, enda hafi aðrir gluggar verið til staðar, auk þess sem hæglega hefði mátt setja filmu eða auglýsingaskilti á plötuna, en það sé alvanalegt hjá verslunum í sambærilegum rekstri að filmur séu á framhliðum þeirra. Verði þrátt fyrir þetta talið að sýnt hafi verið fram á tjón vegna áakstursins sé það svo afstaða V að það tjón sé ekki sennileg afleiðing hinnar bótaskyldu háttsemi og falli því utan skaðabótaábyrgðar. Þannig sé drátt á viðgerðinni að rekja til mistaka framleiðanda

og að litlu leyti til ágreinings milli framleiðanda og undirverktaka, og sé um að ræða ófyrirséða og tilviljunarkennda atburðarrás sem tjónvaldur verði ekki gerður ábyrgur fyrir. Þá vísar V til þess að tjónþola beri skylda til að takmarka tjón sitt og það hefði verið einfalt að gera það í því tilviki sem hér um ræði, t.a.m. með því að setja filmu eða auglýsingaskilti á tréplötuna. Væri bótaréttur M1 og M2 til staðar væri hann því fallinn niður á þeim grundvelli að þau hefðu ekki gripið til slíkra aðgerða í þeim tilgangi að takmarka tjón sitt.

Í viðbótarathugasemdom sínum hafna M1 og M2 því að ágreiningur aðila snúi aðeins að bótafjárhæðum, enda snúi hann að því hve víðtæk bótaskyldan sé og hvert bótasvið vátryggingarinnar sé. Verði ágreiningur um bótafjárhæðir sem slíkar sé unnt að leysa úr því með dómkvaðningu matsmanns en fyrst þurfi að staðreyna hver bótaskylda V sé. Hvað varði rekstrartjón þá hafi takmarkanir vegna Covid-19 ekki haft áhrif á reksturinn og hafi verslun verið góð eftir að viðgerð á glugganum lauk. Hvað varði takmörkun tjóns síns þá hafi tjónþolar ítrekað fengið þær upplýsingar frá V að nýtt gler væri væntanlegt og því ekki talið forsvaranlegt að leggja í vinnu og kostnað samfara því að setja upp skilti eða filmu. Hefðu þeir haft vitneskju um að viðgerð mundi taka rúma þrjá mánuði hefði hugsanlega verið lagt í slíka framkvæmd. Jafnframt sé hönnun auglýsinga tímafrek og kostnaðarsöm og ekki liggi fyrir að V hefði tekið þátt í slíkum kostnaði. Er því röksemdum V um að tjónþolar hafi ekki gætt að því að takmarka tjón sitt hafnað. Hvað varði umfjöllun V um það að tjón M1 og M2 sé ekki sennileg afleiðing bótaskyldrar háttsemi þá sé það einfalt framkvæmdaratriði að fá nýja rúðu og setja hana í. Hafi töf hlotist af mistökum framleiðanda og atvikum sem varði hann og/eða undirverktaka hljóti V að geta sótt bætur á þá aðila. Öll stjórnunarábyrgð á verkinu hafi legið hjá V og hafi tjónþolar ekki haft neina aðkomu að því, og hafi V hafnað umleitunum M1 um að fá sjálft að annast viðgerðina. Verði V að bera hallann af því.

Álit.

Samkvæmt gögnum málsins er ekki ágreiningur um það að V beri að bæta það fjárhagslega tjón sem hlaust af umræddu atviki að fullu. Verður ekki ráðið annað en að V telji að það hafi verið gert með því að lagfæra umræddan glugga. M1 og M2 telja hins vegar tjón sitt ná til fleiri þátta. Verður að líta svo á að ágreiningur aðila snúist ekki aðeins um bótafjárhæðir sem slíkar, og verður því ekki talið að vísa beri máli þessu frá með vísan til 2. mgr. 3. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd í vátryggingamálum, sbr. auglýsing birt í B-deild Stjórnartíðinda nr. 1090/2005. Verður því tekið til skoðunar hvort sýnt hafi verið fram á frekara tjón vegna umrædds atviks. Hvað varðar kröfu M2 um bætur vegna skerðingar rekstrartekna sem leiði af umræddu tjóni á framhlið verslunarinnar þá liggur fyrir samtölulisti fyrir bókhald sem sýnir sölutekjur pr. mánuð tímabilið mars-október 2020. Þar sem um nýja verslun var að ræða liggja ekki fyrir samanburðarhæfar tölur frá fyrri árum. Þá liggur ekki fyrir frekari greining á umræddum tölum, t.a.m. með hliðsjón af væntum árstíðarsveiflum í rekstri, eða greining á áhrifum Covid-19 faraldursins á rekstur af þessum toga. Verður því ekki talið af þessum gögnum að sýnt sé fram á að M2 hafi orðið fyrir rekstrartjóni né að það megi rekja til umrædds tjónsatburðar. Verður þá ekki talið að frekari ályktanir verði dregnar af upplýsingum úr rekstraráætlun M2 sem virðist hafa legið fyrir við opnun verslunarinnar og gerði ráð var fyrir jafnri sölu allt árið, en sala virðist sveiflast nokkuð milli mánaða, einnig eftir að viðgerð fór fram. Verður því ekki talið að M2 hafi sýnt fram á tjón að þessu leyti, og er kröfu M2 um bætur vegna tapaðra viðskipta því hafnað. Kemur þá til skoðunar krafa um bætur vegna tapaðra leigutekna. Í málskoti er hún í raun sett fram af hálfu beggja aðila, M1 og M2, þ.e. M1 fer fram á bætur vegna tapaðra leigutekna, og M2 fer fram á bætur vegna leigugreiðslna verði ekki fallist á kröfu M1 um bótaskyldu vegna tapaðra leigutekna. Ekki verður séð að aðilar hafi komist að samkomulagi um afslátt eða niðurfellingu leigugreiðslna, sbr. það sem segir í samkomulagi og umboði aðila til lögmanns þeirra, frá ágústmánuði 2020, þar sem fram kemur að aðilar nái ekki samkomulagi sín á milli hvað varðar kröfu M2 á hendur M1 um bætur vegna rekstrataps og niðurfellingu leigugreiðslna, enda sé það afstaða þeirra beggja að vátryggjandi A, þ.e. V, eigi að bæta tjónið. Verður því ekki talið að M1 hafi sýnt fram á tjón vegna þessa og er kröfu þess þegar af þeirri ástæðu hafnað. Rétt er að taka fram að það fellur utan við verksvið úrskurðarnefndarinnar, sbr. 3.gr. áðurnefndra samþykktar hennar, að taka afstöðu til einkaréttarlegra krafna M1 og M2 á hendur hvort öðru eða knýja með einhverjum hætti á um samninga þeirra á milli, og er það ekki á forræði nefndarinnar að meta hvort, og að hvaða leyti, M2 hafi átt rétt á niðurfellingu leigugreiðslna á grundvelli þess að húsnæðið hafi ekki hentað til fyrirhugaðra nota. Miðað við fyrirbyggjandi gögn telst því heldur ekki sýnt fram á að M2 hafi orðið fyrir tjóni vegna leigugreiðslna og ber því einnig að hafna kröfu þess hvað þann þátt málsins varðar. Á grundvelli þeirra gagna sem liggja fyrir nefndinni verður því samkvæmt framansögðu ekki talið sýnt fram á að málskotsaðilar hafi orðið fyrir frekara tjóni vegna umrædds atviks en því sem V hefur þegar bætt þeim.

Niðurstaða.

M1 og M2 eiga ekki rétt á frekari bótum úr ábyrgðartryggingu bifreiðarinnar A hjá V.

Reykjavík, 16. mars 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.